

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/4658 din 26.11. 2015
La nr. 03/11879 din 12 noiembrie 2015

Ministerul Justiției

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

*Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 file,
Anexa raportului de expertiză – 3 file.*

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

30 11 15

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea 269/1994, Legea 1402/1997, Codul vamal (art.128), Codul familiei, Codul civil, Codul de procedură civilă, Legea 271/2003, Codul de executare, Legea 24/2008, Legea 42/2008, Legea 153/2008, Codul contravențional, Legea 99/2010, Legea 60/2012, Legea 149/2012, Legea 140/2013, Legea 91/2014)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. **Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. **Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. **Scopul promovării proiectului.** Proiectul modifică și completează Codul Civil nr.1107/2002, Codul de procedură civilă nr.225/2003, Codul contravențional nr.218/2008, Codul familiei nr.1316/2000, Legea nr.1402/1997 privind sănătatea mentală, Legea nr.269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova ș.a. și urmărește finalitatea optimizării cadrului normativ național de ocrotire a drepturilor persoanelor fizice cu dizabilități care sunt supuse măsurii de ocrotire sub forma tutelei, curatelei sau ocrotirii provizorii. Proiectul a fost elaborat în vederea transpunerii în legislația națională a prevederilor Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (13 decembrie 2006), Recomandării nr.R(99) 41 a Comitetului Miniștrilor Statelor Membre privind Principiile privitoare la protecția juridică a adulților incapabili (23 februarie 1999), Recomandarea nr.CM/Rec(2009) a Comitetului de Miniștri ai Statelor Membre privind principiile privitoare la procurile continue și directivele avansate pentru caz de incapacitate (9 decembrie 2009) și realizarea prevederilor Legii nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

La modul concret, se propune introducerea următoarelor concepte și aspecte:

- contractul de asistență și mandatul de ocrotire în viitor;
- diversificarea măsurilor de ocrotire judiciară dispuse de instanța de judecată – ocrotirea provizorie (pentru maxim 1 an); curatela (pentru maxim 5 ani); tutela (pentru maxim 10 ani);
- desemnarea de instanță a persoanei însărcinate cu ocrotirea;

- instituirea consiliului de familie;
- diversificarea și diferențierea sancțiunilor pentru nerespectarea regulilor privind capacitatea de exercițiu la încheierea actelor juridice;
- modificarea procedurii de instituire a măsurii de ocrotire judiciară;
- stabilirea formalităților de publicitate a măsurilor de ocrotire judiciară ș.a.

d. Suficiența argumentării. Considerăm că argumentele invocate de autor în nota informativă justifică pe deplin necesitatea elaborării și promovării proiectului. Au fost respectate prevederile art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative. Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului și principalele prevederi, cu evidențierea elementelor noi aduse în cadrul sistemului, cu argumentarea corespunzătoare și gradul de compatibilitate a reglementărilor proiectului cu cadrul normativ internațional și european în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități care beneficiază de o formă de protecție dispusă de instanța de judecată.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului de lege nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare din partea statului, deoarece la punerea în aplicare a dispozițiilor legale va fi utilizată infrastructura instituțională existentă: instanțele de judecată, autoritățile tutelare, registrul de stat al populației.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

În opinia noastră, proiectul nu este în detrimentul interesului public, reglementările propuse perfecționând cadrul normativ național în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități care nu pot în mod deplin conștientiza acțiunile proprii sau exprima voința și beneficiază de una din formele de protecție dispuse de instanța de judecată.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul examinării, proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative era publicat pe site-ul Ministerului Justiției: www.justice.gov.md și pe portalul informațional www.particip.gov.md ceea ce atestă faptul că proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile art. 8-12 ale Legii nr.239-XVI/2008 privind transparența în procesul decizional.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Art.VI.

Articolul 48/6. Regimul locuinței

alin.(1) Dreptul persoanei ocrotite asupra locuinței și bunurile mobile cu care este dotată locuința, indiferent că ea constituie un domiciliu sau o reședință, sunt păstrate la dispoziția acesteia atâta timp cât este posibil.

Considerăm că sintagma „atâta timp cât este posibil” nu contribuie suficient la realizarea drepturilor efective ale persoanei ocrotite. Din însăși textul normei conchidem că locuința și bunurile mobile cu care este dotată această se află în proprietatea persoanei ocrotite. Proprietatea asupra locuinței îl apără pe proprietar (persoană aflată sub ocrotire) de o eventuală tulburare de posesie și deci termenul „posibil” nu este cel mai potrivit. În altă ordine de idei, conform Recomandării nr.R(99) 41 a Comitetului Miniștrilor Statelor Membre privind Principiile privitoare la protecția juridică a adulților incapabili (23 februarie 1999) restrângerea capacității de exercițiu trebuie să se realizeze cu respectarea caracterului echitabil și eficace al procedurii (principiul 6) și preeminența intereselor și bunăstării persoanei vizate (principiul 7).

În acest context considerăm mai potrivită sintagma „atâta timp cât este necesar”.

Recomandarea: Recomandăm schimbarea formulării din „atâta timp cât este posibil” în „atâta timp cât este necesar”.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Art.VI. – Codul civil al Republicii Moldova nr.1107-XV din 6 iunie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.82-86, art.661), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

Articolul 48/3. Ocrotitorul autorizat

(1) Poate desfășura activitate de ocrotitor autorizat persoana care deține autorizația de ocrotitor autorizat eliberată conform legii.

(2) Autorizația de ocrotitor autorizat poate fi solicitată de către persoana fizică cu capacitate deplină de exercițiu, instituția de tratament sau de instituția socială, precum și asociația obștească care, conform statutului, are ca principal gen de activitate apărarea drepturilor și intereselor persoanelor cu dizabilități.

(3) Condițiile, autoritatea abilitată să autorizeze, modul de autorizare și desfășurare a activității de ocrotitor autorizat se stabilesc de Guvern.

Semnalăm asupra unei norme care ar putea genera riscuri discreționare. Menționăm că aspectele fundamentale care se referă la drepturile, obligațiile, procedura de eliberare și alte aspecte ce țin de acordarea autorizației de ocrotitor ar trebui să se regăsească în Codul civil, ca lege organică în domeniu. Guvernul va putea să elaboreze doar acte normative care vor pune în aplicare prevederile Codului civil, existând riscul ca în aceste reglementări să se strecoare reglementări discreționare.

Recomandarea: În acest context propunem de completat art.48/3 din proiect, cu condițiile și procedura de acordare a autorizației de ocrotitor autorizat, statutul ocrotitorului (drepturi și obligații) pentru a stabili în mod exhaustiv toate aspectele cu privire la furnizarea de servicii de ocrotire.

Art.VI.

Articolul 48/5. Respectarea instrucțiunilor în vederea ocrotirii

alin.(5) Instrucțiunile în vederea ocrotirii pot fi înregistrate, la cererea persoanei care le-a întocmit, în registrul prevăzut de lege. În caz de modificare sau revocare a instrucțiunilor care anterior au fost înregistrate, persoana va cere înregistrarea modificării sau radierea înregistrării.

Atragem atenția asupra unei norme incomplete în alb. În legislația Republicii Moldova deocamdată nu este reglementată instituirea și modul de ținere a „registriului instrucțiunilor în vederea ocrotirii”. Normele proiectului care fac trimitere la „registru” riscă să se transforme în norme „în alb” – care fac trimitere la reglementări inexistente și deci inaplicabile în practică, atâta timp cât Guvernul nu va reglementa instituirea și modul de ținere a „registriului instrucțiunilor în vederea ocrotirii”.

Recomandarea: Recomandăm autorului să completeze 48/5 cu prevederi minime cu privire la modul ținere a registriului, modul de înregistrare și radiere a înregistrărilor.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art.VI.

Articolul 48/78. Verificarea dării de seamă

(1) Tutorele depune anual darea de seamă, împreună cu documentele primare, în vederea verificării, la autoritatea tutelară.

(2) Dacă a fost desemnat un tutore supleant, el va verifica darea de seamă înainte de transmiterea ei împreună cu observațiile sale.

(3) Pentru verificarea dării de seamă, autoritatea tutelară are dreptul de comunicare prevăzut de art. 48/77 alin.(2).

(4) Autoritatea tutelară poate ordona sarcina verificării tutorelui supleant dacă a fost desemnat.

(5) Dacă s-a desemnat un consiliu de familie, autoritatea tutelară îi poate ordona să verifice și aprobe darea de seamă.

Semnalăm asupra unei reglementări discreționare. Norma nu stabilește în care condiții, în ce împrejurări concrete autoritatea tutelară ordonă verificarea și aprobarea dării de seamă de către consiliul de familie. Și mai grav este conflictul de interese care se naște între consiliul de familie și tutore, care conform art.48/50 alin.(3) face parte din consiliul de familie.

Recomandarea: Recomandăm stabilirea obligatorie a verificării și aprobării rapoartelor anuale prezentate de tutore în consiliul de familie, la care tutorele sau nu participă, sau nu are drept de vot.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Art.VI.

Articolul 48/48. Curatorul supleant și tutorele supleant

alin.(4) Curatorul supleant sau, după caz, tutorele supleant supraveghează actele juridice încheiate de curator sau, după caz, tutore în această calitate și informează fără întârziere autoritatea tutelară dacă el constată încălcări în exercitarea măsurii de ocrotire. În caz contrar, el va fi obligat să repare prejudiciul cauzat persoanei ocrotite.

alin.(6) Calitatea de curator supleant sau tutore supleant încetează în momentul încetării celei a curatorului sau tutorelui. Cu toate acestea, curatorul supleant sau tutorele supleant sunt obligați să ceară înlocuirea curatorului sau tutorelui în caz de încetare a funcției acestuia. În caz contrar, el va fi obligat să repare prejudiciul cauzat persoanei ocrotite.

În afară de o insuficiență a procedurilor administrative de „supraveghere” impuse de normă, semnalăm asupra unei răspunderi și sancțiuni necorespunzătoare. Nu considerăm potrivit și echitabil un astfel de algoritm, prin care repararea prejudiciului rezultat dintr-un act juridic încheiat de curatorul sau tutorele (de drept) persoanei care beneficiază de vre-o formă de protecție să se facă din contul curatorului/tutorelui supleant. Dacă admitem situația faptică concretă în care curatorul/tutorele (de drept) acționează din culpă, atunci forma de vinovăție a curatorului/tutorelui supleant este diminuată, și deci repararea prejudiciului din contul ultimului nu se justifică.

Recomandarea: Recomandăm reevaluarea poziției cu excluderea normelor care stabilesc repararea prejudiciului din contul curatorului/tutorelui supleant.

9. Alte obiecții

Art.VI. – Codul civil al Republicii Moldova nr.1107-XV din 6 iunie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.82-86, art.661), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

Pct.3. Articolele 24 și 25 vor avea următorul cuprins: [...]

„Articolul 25. Ineficiența actului juridic la care este parte un minor sau adult ocrotit fără încuviințarea sau autorizarea necesară

(1) Actul juridic la care este parte minorul în vîrstă de la 14 la 18 ani sau adultul lipsit sau limitat în capacitatea de exercițiu, încheiat fără încuviințarea părinților, adoptatorilor, curatorului, tutorelui ori altui ocrotitor, sau fără autorizarea consiliului de familie ori a instanței de judecată, necesară potrivit legii, nu produce efecte juridice decât după încuviințarea sau, după caz, autorizarea corespunzătoare.

(2) Persoana cu capacitate de exercițiu deplină este obligată să repare prejudiciul cauzat celeilalte părți dacă se demonstrează că a știut sau trebuia să știe temeiul de ineficiență.

(3) După ce minorul sau adultul ocrotit a dobândit capacitate deplină de exercițiu, actul juridic ineficient conform alin.(1) produce efecte juridice doar dacă el este confirmat de acesta.”.

Art. VII. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225-XV din 30 mai 2003

(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.130–134, art.415), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

Pct. 2. Se completează cu articolul 58/1, cu următorul cuprins: [...]

Pct.3. La articolul 58: [...]

Reglementările prevăd excluderea din Codul civil și din Codul de procedură civilă a prevederilor care reglementează posibilitatea limitării capacității de exercițiu a persoanei fizice consumatoare „cronice” de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope. În rezultat, este lichidat mecanismul de protejare a acestor persoane cu probleme, precum și drepturile familiilor acestora.

Deși nota informativă argumentează detaliat caracterul depășit al unor asemenea norme de ocrotire și inexistența lor în statele europene, considerăm că este prematur excluderea unui asemenea mecanism din legislația națională. Protecția intereselor patrimoniale ale părinților și celorlalți membri ai familiei doar prin mecanismul de executare silită, cel puțin la moment, nu este suficientă. Anticipăm situații de risc pentru interesele patrimoniale ale membrilor familiei și abuzuri din partea creditorilor.

Din punct de vedere al efectelor și impactului social, stabilirea curatei asupra consumatorului de droguri, în favoarea soțului, părintelui sau altor membri ai familiei este o măsură care va preveni dificultățile acestei familii pentru viitor (dificultăți care vor rezulta cu siguranță din acțiunile consumatorului de droguri care nu este capabil să discearnă efectul propriilor acțiuni).

Recomandarea: *În acest context, considerăm necesar menținerea în vigoare a prevederilor art.25 din Codul civil (care stabilește instituirea curatei asupra consumatorului de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope) și a altor prevederi legale conexe din Codul civil și Codul de procedură civilă, care reglementează limitarea persoanei fizice în capacitatea de exercițiu, în urma consumului abuziv de alcool, droguri și alte substanțe narcotice, cu instituirea curatei asupra acestuia din partea părinților sau a celorlalți membri ai familiei. Recomandăm păstrarea posibilității de limitare a capacității de exercițiu a persoanei fizice consumator de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope.*

În altă ordine de idei, în conformitate cu normele de tehnică legislativă, recomandăm autorului să revadă ordinea reglementărilor de la pct.2 și 3 al Art.VII.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

inspector principal, Direcția legislație și expertiză anticorupție

Roman Starașciuc

25 Noiembrie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea 269/1994, Legea 1402/1997, Codul vamal (art.128), Codul familiei, Codul civil, Codul de procedură civilă, Legea 271/2003, Codul de executare, Legea 24/2008, Legea 42/2008, Legea 153/2008, Codul contravențional, Legea 99/2010, Legea 60/2012, Legea 149/2012, Legea 140/2013, Legea 91/2014)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Art.VI. Articolul 48/6. Regimul locuinței alin.(1) Dreptul persoanei ocrotite asupra locuinței și bunurile mobile cu care este dotată locuința, indiferent că ea constituie un domiciliu sau o reședință, sunt păstrate la dispoziția acesteia atâta timp cât este posibil.	Exprimare incorectă gramatical, exprimare succesivă a mai multor idei (ambiguitate sintactică)	Considerăm că sintagma „atâta timp cât este posibil” nu contribuie suficient la realizarea drepturilor efective ale persoanei ocrotite. Din însăși textul normei conchidem că locuința și bunurile mobile cu care este dotată această se află în proprietatea persoanei ocrotite. Proprietatea asupra locuinței îl apără pe proprietar (persoană aflată sub ocrotire) de o eventuală tulburare de posesie și deci termenul „posibil” nu este cel mai potrivit. În altă ordine de idei, conform Recomandării nr.R(99) 41 a Comitetului Miniștrilor Statelor Membre privind Principiile privitoare la protecția juridică a adulților incapabili (23 februarie 1999) restrângerea capacității de exercițiu trebuie să se realizeze cu respectarea caracterului echitabil și eficace al procedurii (principiul 6) și preeminența intereselor și bunăstării persoanei vizate (principiul 7).	Recomandăm schimbarea formulării din „atâta timp cât este posibil” în „atâta timp cât este necesar”.

			În acest context considerăm mai potrivită sintagma „atâta timp cât este necesar”.	
2	<p>Art.VI. – Codul civil al Republicii Moldova nr.1107-XV din 6 iunie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.82-86, art.661), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: Articolul 48/3. Ocrotitorul autorizat (1) Poate desfășura activitate de ocrotitor autorizat persoana care deține autorizația de ocrotitor autorizat eliberată conform legii. (2) Autorizația de ocrotitor autorizat poate fi solicitată de către persoana fizică cu capacitate deplină de exercițiu, instituția de tratament sau de instituția socială, precum și asociația obștească care, conform statutului, are ca principal gen de activitate apărarea drepturilor și intereselor persoanelor cu dizabilități. (3) Condițiile, autoritatea abilitată să autorizeze, modul de autorizare și desfășurare a activității de ocrotitor autorizat se stabilesc de Guvern.</p>	Norme în alb	<p>Semnalăm asupra unei norme care ar putea genera riscuri discreționare. Menționăm că aspectele fundamentale care se referă la drepturile, obligațiile, procedura de eliberare și alte aspecte ce țin de acordarea autorizației de ocrotitor ar trebui să se regăsească în Codul civil, ca lege organică în domeniu. Guvernul va putea să elaboreze doar acte normative care vor pune în aplicare prevederile Codului civil, existând riscul ca în aceste reglementări să se strecoare reglementări discreționare.</p>	<p>În acest context propunem de completat art.48/3 din proiect, cu condițiile și procedura de acordare a autorizației de ocrotitor autorizat, statutul ocrotitorului (drepturi și obligații) pentru a stabili în mod exhaustiv toate aspectele cu privire la furnizarea de servicii de ocrotire.</p>

3	<p>Art.VI. Articolul 48/5. Respectarea instrucțiunilor în vederea ocrotirii alin.(5) Instrucțiunile în vederea ocrotirii pot fi înregistrate, la cererea persoanei care le-a întocmit, în registrul prevăzut de lege. În caz de modificare sau revocare a instrucțiunilor care anterior au fost înregistrate, persoana va cere înregistrarea modificării sau radierea înregistrării.</p>	<p>Norme în alb</p>	<p>Atragem atenția asupra unei norme incomplete în alb. În legislația Republicii Moldova deocamdată nu este reglementată instituirea și modul de ținere a „registriului instrucțiunilor în vederea ocrotirii”. Normele proiectului care fac trimitere la „registru” riscă să se transforme în norme „în alb” – care fac trimitere la reglementări inexistente și deci inaplicabile în practică, atâta timp cât Guvernul nu va reglementa instituirea și modul de ținere a „registriului instrucțiunilor în vederea ocrotirii”.</p>	<p>Recomandăm autorului să completeze 48/5 cu prevederi minime cu privire la modul ținere a registriului, modul de înregistrare și radiere a înregistrărilor.</p>
4	<p>Art.VI. Articolul 48/78. Verificarea dării de seamă (1) Tutorele depune anual darea de seamă, împreună cu documentele primare, în vederea verificării, la autoritatea tutelară. (2) Dacă a fost desemnat un tutore supleant, el va verifica darea de seamă înainte de transmiterea ei împreună cu observațiile sale. (3) Pentru verificarea dării de seamă, autoritatea tutelară are dreptul de comunicare prevăzut de art. 48/77 alin.(2). (4) Autoritatea tutelară poate ordona sarcina verificării tutorelui supleant dacă a fost</p>	<p>Cumularea de competențelor de elaborare, control și sancționare Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative</p>	<p>Semnalăm asupra unei reglementări discreționare. Norma nu stabilește în care condiții, în ce împrejurări concrete autoritatea tutelară ordonă verificarea și aprobarea dării de seamă de către consiliul de familie. Și mai grav este conflictul de interese care se naște între consiliul de familie și tutore, care conform art.48/50 alin.(3) face parte din consiliul de familie.</p>	<p>Recomandăm stabilirea obligatorie a verificării și aprobării rapoartelor anuale prezentate de tutore în consiliul de familie, la care tutorele sau nu participă, sau nu are drept de vot.</p>

	desemnat. (5) Dacă s-a desemnat un consiliu de familie, autoritatea tutelară îi poate ordona să verifice și aprobe darea de seamă.			
5	Art.VI. Articolul 48/48. Curatorul supleant și tutorele supleant alin.(4) Curatorul supleant sau, după caz, tutorele supleant supraveghează actele juridice încheiate de curator sau, după caz, tutore în această calitate și informează fără întârziere autoritatea tutelară dacă el constată încălcări în exercitarea măsurii de ocrotire. În caz contrar, el va fi obligat să repare prejudiciul cauzat persoanei ocrotite. alin.(6) Calitatea de curator supleant sau tutore supleant încetează în momentul încetării celei a curatorului sau tutorelui. Cu toate acestea, curatorul supleant sau tutorele supleant sunt obligați să ceară înlocuirea curatorului sau tutorelui în caz de încetare a funcției acestuia. În caz contrar, el va fi obligat să repare prejudiciul cauzat persoanei ocrotite.	Lipsa responsabilității clare a persoanelor și autorităților	În afară de o insuficiență a procedurilor administrative de „supraveghere” impuse de normă, semnalăm asupra unei răspunderi și sancțiuni necorespunzătoare. Nu considerăm potrivit și echitabil un astfel de algoritm, prin care repararea prejudiciului rezultat dintr-un act juridic încheiat de curatorul sau tutorele (de drept) persoanei care beneficiază de vre-o formă de protecție să se facă din contul curatorului/tutorelui supleant. Dacă admitem situația faptică concretă în care curatorul/tutorele (de drept) acționează din culpă, atunci forma de vinovăție a curatorului/tutorelui supleant este diminuată, și deci repararea prejudiciului din contul ultimului nu se justifică.	Recomandăm reevaluarea poziției cu excluderea normelor care stabilesc repararea prejudiciului din contul curatorului/tutorelui supleant.

6	<p>Art.VI. – Codul civil al Republicii Moldova nr.1107-XV din 6 iunie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.82-86, art.661), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: Pct.3. Articolele 24 și 25 vor avea următorul cuprins: [...]</p> <p>„Articolul 25. Ineficiența actului juridic la care este parte un minor sau adult ocrotit fără încuviințarea sau autorizarea necesară (1) Actul juridic la care este parte minorul în vîrstă de la 14 la 18 ani sau adultul lipsit sau limitat în capacitatea de exercițiu, încheiat fără încuviințarea părinților, adoptatorilor, curatorului, tutorei ori altui ocrotitor, sau fără autorizarea consiliului de familie ori a instanței de judecată, necesară potrivit legii, nu produce efecte juridice decât după încuviințarea sau, după caz, autorizarea corespunzătoare. (2) Persoana cu capacitate de exercițiu deplină este obligată să repare prejudiciul cauzat</p>	Alte obiecții	<p>Reglementările prevăd excluderea din Codul civil și din Codul de procedură civilă a prevederilor care reglementează posibilitatea limitării capacității de exercițiu a persoanei fizice consumatoare „cronice” de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope. În rezultat, este lichidat mecanismul de protejare a acestor persoane cu probleme, precum și drepturile familiilor acestora. Deși nota informativă argumentează detaliat caracterul depășit al unor asemenea norme de ocrotire și inexistența lor în statele europene, considerăm că este prematur excluderea unui asemenea mecanism din legislația națională. Protecția intereselor patrimoniale ale părinților și celorlalți membri ai familiei doar prin mecanismul de executare silită, cel puțin la moment, nu este suficientă. Anticipăm situații de risc pentru interesele patrimoniale ale membrilor familiei și abuzuri din partea creditorilor.</p> <p>Din punct de vedere al efectelor și impactului social, stabilirea curatei asupra consumatorului de droguri, în favoarea soțului, părintelui sau altor membri ai familiei este o măsură care va preveni dificultățile acestei familii pentru viitor (dificultăți care vor rezulta cu siguranță din acțiunile consumatorului de droguri care nu este capabil să discearnă efectul propriilor acțiuni).</p>	<p>În acest context, considerăm necesar menținerea în vigoare a prevederilor art.25 din Codul civil (care stabilește instituirea curatei asupra consumatorului de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope) și a altor prevederi legale conexe din Codul civil și Codul de procedură civilă, care reglementează limitarea persoanei fizice în capacitatea de exercițiu, în urma consumului abuziv de alcool, droguri și alte substanțe narcotice, cu instituirea curatei asupra acestuia din partea părinților sau a celorlalți membri ai familiei. Recomandăm păstrarea posibilității de limitare a capacității de exercițiu a persoanei fizice consumator de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope. În altă ordine de idei, în conformitate cu normele de tehnică legislativă,</p>
---	---	---------------	--	---

celeilalte părți dacă se demonstrează că a știut sau trebuia să știe temeiul de ineficiență. (3) După ce minorul sau adultul ocrotit a dobândit capacitate deplină de exercițiu, actul juridic ineficient conform alin.(1) produce efecte juridice doar dacă el este confirmat de acesta.". Art. VII. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225-XV din 30 mai 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.130–134, art.415), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: Pct. 2. Se completează cu articolul 58/1, cu următorul cuprins: [...] Pct.3. La articolul 58: [...]

recomandăm autorului să revadă ordinea reglementărilor de la pct.2 și 3 al Art.VII.